

NIEUW BOEK:

Na vier jaar uitgebreid onderzoek in ons land en in Duitsland zowel in publieke archieven als bij particulieren is het werk afgerond. De resultaten worden uitgebracht in het boek met als titel:

Duitse immigranten in Aalst tussen 1840 en 1914

De auteur reconstrueert een beeld over de weg die deze Duitsers hebben gevolgd en hoe ze in Aalst leefden.

Aanvankelijk was zijn intentie de immigratie van Duitsers in de periode van 1910-1914 te analyseren en te onderzoeken of er in het vooruitzicht van de Duitse inval in augustus 1914 onder de Duitse immigranten werkelijk informanten aanwezig waren in Aalst en of ze als spion of geheime agenten fungeerden.

Maar gauw veranderde de auteur zijn intentie omdat het bronnenmateriaal naar inhoud en omvang verraste, zodat besloten werd om het onderzoek aan te vangen in 1845, het jaar waarin voor het eerst vreemdelingenregisters werden bijgehouden. Doch voor 1845 woonden reeds Duitsers in Aalst, die mee in het onderzoek werden opgenomen. Zo werd de focus verruimd naar de sociale en industriële geschiedenis van Aalst.

Al bij al leefden tussen 1840 tot 1914 meerdere honderden Duitsers, alleen of met hun vrouw en kinderen in Aalst. Ze werkten in de textiel fabrieken en werden aangeworven als mecaniciens op grond van hun ervaringen in de Duitse industrie. De Rijksduitsers in Aalst vertegenwoordigden alle sociale lagen van de bevolking, waaronder ook een grote groep personen uit Elzas-Lotharingen die na de Frans-Duitse oorlog 1870-1871 in door Duitsland geannexeerd gebied leefden. Dit onderzoek naar de toedracht van de komst van de Duitse immigranten vult een lacune aan in de industriële geschiedenis van Aalst.



Tevens bezorgt de studie een veelheid aan details die zowel Duitse als Aalsterse genealogen zullen interesseren.

In Aalst leefden de Duitse immigranten niet als een samenhangende grote groep, in tegenstelling tot Brussel, Luik, Verviers en zeker Antwerpen.

Hun kinderen volgden onderwijs in Aalst en werden zo vertrouwd met het Nederlands en het Aalsters dialect. Later vonden sommigen een Aalsterse partner en bleven definitief in Aalst wonen. Hun nakomelingen werden rasechte Aalstenaars. Deze derde of vierde generatie heeft nog weinig weet over het immigratieverleden van hun voorouders.

Tenslotte werpen we een blik op de gevolgen van de Eerste Wereldoorlog voor de Duitse immigranten.

In 1913 verbleven in Aalst 126 Duitse mannen en vrouwen. Het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog was voor hen geen feest. Plots waren ze daar niet meer gewild en gewantrouwd.

Ze werden aangeraden de stad te verlaten. Een kleine groep bleef achter en hield zich neutraal. Enkel stelden zich wel beschikbaar voor de invallende Duitse troepen.

Na de oorlog volgde de afrekening voor alle Duitsers. Hun geld, hun woningen en andere eigendommen werden in beslag genomen als vergoeding voor de Duitse oorlogsschulden.

INHOUD

- Inleidend woord door Karim Van Overmeire, schepen van Inburgering.
- Aalst een duiventil – door Frank Caestecker, professor Economische geschiedenis UGent.
- De politieke en de sociale situatie in Duitsland na de Frans-Duitse oorlog (1870-1914).
- Duitse emigratie.
- Geografische herkomst van de Rijksduitse economische immigranten in Aalst.
- ‘Duitschmans’ en Aalstenaars.
- Duitsers in het werk van L.P. Boon.
- Duitsers in Aalsterse bedrijven, handelszaken, ondernemingen en onderwijs.
- Intermezzo: Naar Otterberg in Rheinland-Pfalz- Heen en terug.
- Duitse religieuzen en studenten in Aalst.
- De augustusdagen van 1914 in Aalst
- Das deutsche Augusterlebnis.
- Na 11 november 1918 – Wapenstilstand ? Tijd van vergelding en gerecht.
- Biografische data van in Aalst verblijvende Rijksduitsers.
- Samenvatting –Zusammenfassung.



Marc Uyttersprot, geboren in mei 1943 in Aalst, verdiende zijn sporen als amateur-historicus met diverse bijdragen in historische tijdschriften.

Uyttersprot is bestuurslid van de *Geschiedkundige Vereniging Het Land van Aalst*, bestuurslid van de *Vereniging voor AalstersKultuurschoon (VVAK)* en stichtend voorzitter van de *Heemkundige Kring Denderland Hofstade-Gijzegem*.

In 2016 kreeg hij als verdienstelijk heemkundige de Reynaertprijs uitgereikt door het Verbond van Heemkundige Kringen van de provincie Oost-Vlaanderen. In 2017 stelde hij zijn onderzoek voor op het eerste congres: Day of Belgian Migration History (Brussel).

Publicaties in boekvorm:

- De Aalsterse Wezenbond (1985).
- De brand van de Sint-Martinuskerk in 1947 (red. 1997).
- Bijdrage tot de geschiedenis van de parochiekerk van Hofstade (2004).
- Ontstaan, groei en ontwikkeling van de socialistische arbeidersbeweging in Aalst (2012).
- Erve de stove (red. 2014).

Der Autor hat den Weg rekonstruiert, den die Deutschen in Aalst nahmen und festgehalten, wie sie dort lebten.

Anfangs war seine Intension, die Immigration der Deutschen zwischen 1910 und 1914 zu analysieren. Er wollte, mit Blick auf den Deutschen Einfall in Aalst 1914, untersuchen, ob Informanten vor Ort waren, und wenn ja, wie diese als Spione arbeiteten.

Aufgrund der Quellenlage erwies sich der Anfangs-verdacht der Spionage als falsch und daraufhin änderte der Autor seine Aufgabenstellung.

Er startete nun seine eingehenden Untersuchungen im Jahre 1845, dem Jahr, in dem die Fremdenregister eingeführt wurden. Dadurch liefert er einen spannenden Beitrag zur sozialen und industriellen Geschichte von Aalst.

Insgesamt lebten zwischen 1840-1914 mehrere hundert Deutsche, teils alleine, oder mit Familie und Kindern in Aalst. Sie arbeiteten in den Textilfabriken und hatten dort aufgrund ihrer Erfahrungen in der deutschen Industrie, gute Stellen inne, oder aber sie verdienten als Mechaniker ihr Geld.

Die Reichsdeutschen in Aalst umfassten fast alle sozialen Bevölkerungsschichten, darunter auch eine große Gruppe Immigranten aus Elsaß-Lothringen, die nach dem Deutsch-Französischen Krieg 1870-71 in dem von Deutschen besetzten Gebieten lebten.

Die deutschen Immigranten lebten nicht als zusammen-hängende große Gruppe. Im Gegensatz zu Brüssel kann man in Aalst weder von einer eindeutigen Gruppierung, noch von einer Kolonie wie in Lüttich, Verviers oder Antwerpen sprechen.

Die geschichtliche Aufarbeitung der deutschen Immigranten füllt eine Lücke in der Ortsgeschichte und wird auch für deutsche Genealogen von Interesse sein. Ihre Kinder nahmen in Aalst am Schulunterricht teil und wurden so mit der Sprache und dem Aalster Dialekt vertraut. Später fanden sie ihre Partner in Aalst und wurden dort sesshaft. Ihre Nachkommen sind nun durch und durch Aalster. Die, mittlerweile, dritte und vierte Generation weiß leider nur wenig über die Vergangenheit ihrer Vorfahren.

In 1913 lebten dort noch 126 deutsche Frauen und Männer. Beim Ausbruch des 1. Weltkrieges war es kein Zucker-schlecken für die Deutschen in Aalst. Plötzlich waren sie dort nicht mehr gewünscht.

Man riet Ihnen, die Stadt zu verlassen. Eine kleine Gruppe aber blieb und lebte unauffällig. Aber nicht für alle Deutschen ging der Krieg so vorüber. Einige kämpften auf der deutschen Seite.

Nach dem Krieg folgte dann die Abrechnung. Ihre Wohnungen, Geld und andere Habseligkeiten wurden als Wiedergutmachung der Deutschen Kriegsschulden beschlagnahmt.

BESTELINFORMATIE

Paperback, afmetingen 17 x 24 cm.

368 pagina's, geïllustreerd met talrijke originele documenten.

Het boek kost 40 €. Wie voor 10 september 2018 intekent betaalt 35 €.

Wie het boek aan huis wil ontvangen betaalt 7.50 € extra.

'Duitse immigranten in Aalst tussen 1840 en 1914' wordt voorgesteld op woensdag 3 oktober 2018 om 20 uur in het Stedelijk Museum 't Gasthuys, in Aalst.

Het boek kan dan afgehaald worden.

Bestellen kan door storting van het bedrag (+ eventueel de verzendingskosten) op het rekeningnummer: BE74 7360 4462 4007 t.n.v. Marc Uyttersprot (Krokusstraat 1 – 9308 Hofstade-Aalst) met vermelding: 'Duitsers'.

**Belangrijk: inschrijven en betalen voor 10 september 2018.
Het boek is een eenmalige uitgave in eigen beheer.**

Wil u meer info:

uyttersprot.marc@telenet.be